

KULTUURIMINISTEERIUM

**VIRUMAA PÄRIMUSKULTUURI
PROGRAMM**

2011 – 2014

TALLINN 2010

Virumaa pärimuskultuuri programm

2011 – 2014

Sissejuhatus

1	Virumaa ajalooline taust	3
1.1	Hetkeolukorra analüüs	5
2	Kultuuriprogrammi üldised eesmärgid, oodatav mõju ja mõõdetavad tulemused	7
2.1	Programmi üldised eesmärgid	7
2.2	Programmi oodatav mõju	8
2.3	Programmi mõõdetavad tulemused	8
3	Pärimuskultuuri valdkonnad	8
3.1	Pärimuskultuuri kogumine, uurimine ja jäädvustamine	8
3.2	Pärimuskultuuri tutvustamine, õpetamine ja viljelemine	9
3.3	Pärimuspõhine uuslooming	10
4	Programmi rahastamine ja juhtimine	11
4.1	Rahastamine	11
4.2	Juhtimine ja kontroll	11
4.3	Rakendamine	Error! Bookmark not defined.

Sissejuhatus

17. oktoobril 2003. aastal võeti UNESCO-s vastu vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioon, mille peamiseks põhjuseks oli kultuuripärandi kaitseks vajalike meetmete ning vahendite puudumine. Ka Eesti Vabariigi Valitsuse poolt kiideti UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooniga ühinemine heaks.

Konventsioon käsitleb vaimse kultuuripärandina kombeid, tavasid, teadmisi ja oskusi, mis on erinevatele inimrühmadele nende igapäevaelu ja identiteedi osana omased ja olulised. Need põlvkonnalt põlvkonnale edasiantud kultuurinähtused muutuvad koos aja ja oludega.

UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni võeti vastu 20. oktoobril 2005. aastal. Selle eesmärgiks on tunnustada traditsiooniliste teadmiste, eelkõige põlisrahvaste teadmiste olulisust vaimse ja materiaalse rikkuse allikana, võttes kasutusele meetmeid kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse, sealhulgas nende sisu kaitseks.

Et säilitada Virumaa eri piirkondade kultuuripärandit, koostab Kultuuriministeerium „Virumaa pärimuskultuuri programm 2011-2014”, mis hõlmab Lääne-Virumaa ja Ida-Virumaa territooriumil asuvaid omavalitsusi.

Programm toetab UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsiooni ning UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni eesmärkide täitmist.

1 Virumaa ajalooline taust

Virumaa tänased halduspiirid ei lange kokku omaaegsete maakonna, kihelkonna- ning vallapiiridega, mistõttu osa ajaloolist Virumaad asub väljaspool tänaseid Lääne-Virumaa halduspiire ning Ida-Virumaa lõunaosa kuulus muinasajal hoopiski vadjapõhjalise Vaiga maakonna (hiljem Tartumaa) alla.

Tegemist on ajalooliselt ühe silmapaistvama Eesti piirkonnaga, mille esimesed teadaolevad asulakohad on saanud meie vanimate arheoloogiliste kultuuride (Kunda ja Narva) nimetusteks. Ühtlasi on Viru üks Eesti vanimaid haldusnimesid, mis esineb Skandinaavia XI sajandi ruunikirjades ning Virumaad tunnevad ka sealsed saagad. Taani hindamisraamatust selgub, et Virumaa koosnes viiest muinaskihelkonnast, millest osa olid juba jagunenud kirikukihelkondadeks.

Põhjasõja ajal, pärast Narva vallutamist 1704.a, moodustati Ida-Virumaa Peterburgi kubermangu koosseisu kuuluv Narva kreis, mis 1722.a liideti Virumaa ning mille koosseisu jäi see kuni Eesti iseseisvumiseni. Alles sellest ajast alates saab hakata rääkima ühtse Virumaa kujunemisest.

Narva linn jäi kogu tsaarivõimu perioodiks Peterburgi kubermangu koosseisu.

1920.a moodustati Alutaguse maakond, keskusega Narva linnas, kuid see otsus tühistati 1921. aastal.

22-aastase iseseisvusperioodi lõpetas Narvas ratifitseeritud baaside leping, millega toodi sisse vene väed ning 1940. aastal kuulutati Eesti Nõukogude Liidu osaks.

1949.a moodustati Jõhvi maakond, mis järgnenud 1950.a haldusreformiga jagunes Kiviõli ja Jõhvi rajooniks. Viru maakond jagunes Rakvere ja Tapa rajoonide vahel.

1959-1960.a moodustati tänase Ida-Virumaa aladel Kohtla-Järve linnapiirkond, millega 1962.a liideti Avinurme, Lohusuu ja Ulvi külanõukogu, mis seni kuulusid Jõgeva rajooni. 1964.a lahutati külanõukogud linnast ja moodustati Kohtla-Järve rajoon, mis 1990.a nimetati ümber Ida-Viru Maakonnaks. Samal ajal sai Rakvere rajoon uueks nimeks Lääne-Virumaa.

Keeleliselt jaguneb Virumaa elanikkond kirderannikumurde ja keskmurde vahel. Lääne-Virumaal räägiti keskmurret ehk Viru maamurret, mis sarnasusele vaatamata ei ole sugugi ühtne. Haljala rannakülades ja Viru-Nigulas (samuti Vaivara põhjaosas) räägiti rannikueesti murdeid, kus puudus täielikult õ-täht. Veel 19. sajandil räägiti samasugust keelt ka Kadrina kihelkonna rannakülades. Lüganeuse ja Jõhvi kihelkondades, Iisaku põhja- ja keskosas ning Vaivara lääneosas räägiti kirde-eesti (alutaguse) murret. Iisaku kihelkonna edelaosas Tudulinna ümbruses ja Avinurmes-Lohusuus räägiti vajapärast idamurret.

Elatuslaadilt erineb traditsioonilisest põllumajandusalast Haljala ja Viru-Nigula rannakülade mereline püügimajandus, Lõuna-Alutaguse Peipsi järvele suunatud püügimajandus ning Avinurme-Tudulinna metsapiirkondade puutööndus.

Peipsi järve kasutasid vana tava kohaselt kalapüügiks kõik selle ümbruse sisemaakülade elanikud. Alles 17-19. sajand on Peipsi põhja- ja looderanniku asustuse kiire arengu perioodiks, kus kujunes omapärane vadjaeesti-vene segakultuur, mille kandjaid Iisaku kihelkonnas hakati nimetama poluvertsikuteks. Iisaku ümbrus asustati põhiliselt XII sajandi lõpus idast tulnud siirdlaste poolt. Narva jõe keskjooksul elasid vadjalased veelgi varem.

Tihe seos idanaabritega ulatub ka rahvaluulesse. Kirde-Eesti regivärsside keel osutab väga tihedale muistsele kultuurivahetusele idapoolsete lähishõimudega. Isegi Alutaguse vanasõnad on oma olemuselt vajapärased, samuti spetsiifilised pulmalaulud, mis on tuntud ka Vadjamaal ja Põhja-Tartumaal.

Järvest mõnevõrra eemal asuvas Avinurme piirkonnas kujunes omapärane puutöönduse traditsioon, mis osaliselt on säilinud tänase päevani. Suhteliselt isoleeritud igapäevaelu aitas luua siin tihedalt põimunud kogukonna, kes kannab ja järgib vanu kombeid ja kultuuritraditsioone, mis lähinaabrite seas ammu kadunud.

Virumaa tervikuna (koos Põhja-Tartumaaga) paistab silma Kalevipoja muististe poolest. Mereelu kajastamine rahvajuttudes ja suhted Soomega on Kadrina, Haljala ja Viru-Nigula rannakülade eripära. Virumaa rahvariided kuuluvad Põhja-Eesti rahvarõiva rühma. Ainult lisaku poluvertsikud on erinevad. Avinurmes-Lohusuus seevastu kanti Põhja-Tartumaa rahvariideid.

1.1 Hetkeolukorra analüüs

Kohalike inimeste väärtushinnangutele, identiteedile ja elukeskkonnale toetuv pärimuskultuur on Virumaal väga mitmekesine. Säilinud ning väärtustatud on meie esivanemate rikkalik kultuuripärand, mis tugineb nii järjepidevusele kui traditsioonidele, olles samas avatud uutele kultuuriilmingutele.

Ida-Virumaa kultuurielu eripäraks on mitmekultuursus. Maakonnas, kus eestlasi on kogu rahvaarvust ainult 18%, on kultuurikeskkonna eripäraks asjaolu, et kõrvuti põlisrahva, eestlaste pärimuskultuuri säilitamise ja arendamisega viljeletakse ka vene, valgevene, saksa, soome, tatari, poola, ukraina ja paljude teiste rahvaste kultuuri. Mitmekultuurses keskkonnas on väga suur risk kaotada rahvusele omane identiteet. Seetõttu tuleb erilist tähelepanu pöörata just oma kultuuripärandi hoidmisele, säilitamisele ning kaitsmisele.

Kultuuripärandi elushoidmist Virumaal aitavad tagada nii ülevirumaalised kui ka maakondlikud ühisüritused ja festivalid: ühine Virumaa Laulu- ja Tantsupidu ning Peipsiäärsete maakondade laulupidu.

Samuti rahvusvahelised folkloorifestivalid Viru Säru ja Porkuni Pillar, Kirde Killad, Lahemaa Torupillipäevad, Viru Folk, Pilliroofestival, Eesti Meeste Tantsupidu, käsitöölaad Viru Nikerdaja, piirkonna elulaadi kandvad ühisüritused – Avinurme tünnilaad ja Lohusuu kalalaad.

Tuntumateks autentset folkloori viljelevateks rühmadeks on Lahemaa Rahwamuusikud, regilauluansamblid Tink-Tingadi, Kadrina Kadrid, pererühm SÕBRARING Püssist ja Iisaku regilauljad. Pärimuskultuuri vallas tegutsevad ka Tarvanpää Selts, Virumaa Kunsti- ja Käsitöö Liit ning Lüganuse külaselts. Piirkonna pärandkultuurse elulaadi, vaimse pärandi ja tööoskuste hoidmise ning uurimisega tegeleb Avinurma Elulaadikeskus.

Ida- ja Lääne-Virumaa erinevate organistasioonide koostöö eesmärgiks võiks seada Virumaa eripalgelisuse taasavastamine läbi pärandi, säilitades kohaspetsiifilised eripärad. Algatada ühisuuringuid, mis kaasavad koole, kõrgkoole ja teadusasutusi, arhiividesse ning muuseumidesse kogutud materjalide uurimiseks ja kogutud materjalide ellurakendamisele pärandi elustamisel.

Vaimse kultuuripärandi edasikestmise eelduseks on tegus ja tugev kogukond, kes on huvitatud oma kultuuri hoidmisest. Teadmised, oskused ja tavad jäävad püsima vaid siis, kui neid peetakse oluliseks ning soovitakse edasi anda. Seetõttu on oluline kogukondliku tegevuse elavdamine läbi pärimuslike rituaalide ja sündmuste ning vastavasisuliste koolituste.

Kuna vaimse pärandi kandjaid ja edasiandjaid jääb järjest vähemaks ning põlvest põlve pärandatavad oskused ja traditsioonid on hävimisohus, tuleb erilist tähelepanu pöörata just pärandi kogumisele, kaardistamisele ja edasi andmisele.

Oluline on algatada Virumaa pärimuskultuuri kohaspetsiifilisi uurimisprojekte, mis teadvustaksid eriilmelise Virumaa pärandkultuuri olemasolu. Virumaa keele, kommete ja rahvaluuleuuringud on seni vähe puudutanud piirialade väiksema levikuga murdeid ja rahvaluulet.

Tähtis on murdekeelte teadvustamine pärandkultuurina, sellesisuliste materjalide, õpikute ja töövihikute valmimine, näiteks iga kihelkonna paikkondlik kodu, kultuuri- ja loodusloo vihik- või õpik, mida kasutatakse lõimituna nii emakeele, loodusloo, ajaloo kui muusikatunnis.

Praegu on murderääkijad vaid mõned vanainimesed, kes realselt seda igapäevase kõnekeelena ei kasuta.

Põhjalikku uurimist, teavitustööd ja kättesaadavaks tegemist vajaksid ka pärimusega seotud paigad. Vähesese teabe ning väärtustamatuse tõttu puudub inimestel sageli

teadmine oma kodukohas asuvate vaimse pärandiga seotud loodusalade pärimuse ja traditsioonide kohta.

2 Kultuuriprogrammi üldised eesmärgid, oodatav mõju ja mõõdetavad tulemused

2.1 Programmi üldised eesmärgid

„Virumaa pärimuskultuuri programm 2011-2014“ (edaspidi *Virumaa programm või programm*) üldeesmärgiks on väärtustada ja taaselustada Virumaa eri piirkondadele omast pärimuskultuuri ja pärimuslikku elulaadi, mis annab neile identiteedi ja järjepidevuse tunde ning edendab seeläbi kultuurilist mitmekesisust ja loometegevust. Pärimuskultuuri mõiste programmis tugineb UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse konventsioonile ning väljendub järgmistes valdkondades:

- suulised traditsioonid ja väljendusvormid, kaasa arvatud keel kui vaimse kultuuripärandi vahend;
- esituskunstid;
- kogukondlik tegevus, rituaalid ja pidulikud sündmused;
- looduse ja universumiga seotud teadmised ja tavad;
- traditsioonilised käsitööoskused.

Programmi abil soovitakse kaasa aidata vaimse kultuuripärandi taastumisele ja säilimisele ning püsimisele elavas kasutuses. Oluline on noorte sidumine esivanemate pärandiga ning kohalikus kultuuris osalejate ringi laiendamine. Samuti sellele kaasa aitavate tegevuste toetamine väljaspool Virumaad.

UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsiooni põhimõtetest lähtudes on programmi eesmärgiks ka loomemajanduse arendamine, et toetada piirkonna eripäral põhinevate kultuuritraditsioonide väljendusi, mis aitavad kaasa kohaliku ettevõtluse arengule.

Kultuuriprogrammi üldeesmärgi täitmine tagatakse valdkondlikult toetatavate tegevuste kaudu.

Virumaa programm toimib kõrvuti ja koostöös teiste Kultuuriministeeriumi poolt väljatöötatud ja positiivset mõju omavatele Setu-, Kihnu-, Saarte-, Peipsiveere-, Vana Võrumaa – ja Mulgimaa kultuuriprogrammidele.

2.2 Programmi oodatav mõju

Virumaa erinevad piirkonnad on omanäolised ja tugeva identiteediga, sealse elanikud tunnevad ennast paikkondlike vaimsete väärtuste ja eripära säilitajate ning edasikandjatena. Virumaal on loodud tingimused ja võimalused oma pärimuskultuuri uurimiseks, säilitamiseks, kasutamiseks ja kaitsmiseks ning kultuuripärand on väärtustatud ja elushoitnud nii tegevustes, elustiilis kui hoiakutes.

2.3 Programmi mõõdetavad tulemused

- esitatud ja rahastatud projektide arv ning nendega kaasatud inimeste arv;
- pärimuskultuuril põhinevate sündmuste ja neil osalejate arv;
- kultuuri- ja kodulooliste uuringute arv;
- trükiste ja audiovisuaalsete digitaalväljaannete arv ning tiraaž;
- pärimuskultuuri säilitavate ning harrastavate isikute ja kollektiivide arv;
- autorite ja loojate arv;
- murdekeele ning kultuuri- ja koduloo tundide arv;
- murdekeelt ja pärimuskultuuri käsitlevate õppematerjalide arv ja tiraaž;
- teaduslike uurimuste, artiklite ja väljaannete arv;
- programmi abil rahastatud tegevuste kajastuste arv meedias.

Programmi kaudse tulemusena võib suurened:

- regulaarset murdekeele-, kultuuri- ja kodulooõpet saavate ja üksikutesse tegevustesse haaratud laste arv;
- pärimuskultuuri säilitavate ja harrastavate kollektiivide (folkloorirühmad, käsitööselsid jms) ning isikute (FIE) arv;
- uurimisvaldkondade hulk;
- Virumaa eri piirkondade pärimust ja/või murdekeelt puudutavate kajastuste arv meedias.

3 Pärimuskultuuri valdkonnad

3.1 Pärimuskultuuri kogumine, uurimine ja jäädvustamine

Toetatavad tegevused:

- pärimuskultuuri ning murdekeele uurimine ja uurimistöö tulemuste avaldamine;
- pärimuskultuuri puudutavate ajaloomaterjalide kogumine, talletamine, süstematiseerimine, analüüsimine ja avaldamine;
- uurimistööl põhinevate näituste, püsiekspositsioonide ning publikatsioonide koostamine;
- muuseumide ja teiste teadusasutuste uuringute läbiviimine, tulemuste avaldamine ja populariseerimine;
- traditsioonilise rõivastuse, toidukultuuri, tööskest, arhitektuuri, rahvaluule, rahvamuusika, rahvatantsu, rahvakommete jm uurimine;
- pärimuskultuuri jäädvustavate trükiste, helikandjate ning audiovisuaalsete materjalide väljaandmine ja veebilehtede koostamine;
- elava pärandi kogumine esitamiseks eesti vaimse kultuuripärandi nimistusse;
- uurijate koolitamine ja enesetäiendamine (nt stipendiumid, õppereisid);
- andmebaaside loomine erinevates mäluasutustes asuvatest pärimuskultuuri kogudest;
- vaimse pärandiga seotud loodusalade uurimine ja tulemuste avaldamine.

Oodatavad tulemused:

- toimuvad teadusuuringud ajaloo, pärimuskultuuri, murdekeele ja vaimse pärandiga seotud paikade kohta, ilmuvad vastavad väljaanded;
- täieneb vaimse kultuuripärandi nimistu Virumaa vaimse pärandi kohta;
- laieneb Virumaa pärimuskultuuri uurijate ja tundjate ring, teadusuuringute tulemusi kasutatakse nii kohalikus kultuuriruumis kui ka rahvusvaheliselt;
- on loodud tingimused elektroonilise andmebaasi valmimiseks pärimuskultuuri kogudest.

3.2 Pärimuskultuuri tutvustamine, õpetamine ja viljelemine

Toetatavad tegevused:

- pärimuskultuuril põhinevate sündmuste korraldamine (rahvakalendri tähtpäevad, folklooripäevad jm);
- pärimuskultuuri viljelemise ning sellealaste õpikodade, ümarlaudade, foorumite, õppepäevade ja õppereiside korraldamine;

- pärimuskultuuri tutvustavate trükiste, helikandjate ning audiovisuaalsete materjalide väljaandmine ja veebilehtede koostamine;
- pärimuskultuurialaste õppematerjalide koostamine ja väljaandmine;
- rahvalaulikute, pillimeeste ja folkloorirühmade tegevuse toetamine;
- murdekeele sõnastike ja keeleõppe aluste väljatöötamine;
- murdekeele ja koduloo õpetamine lasteaias, koolis ja kursustel;
- õpetajate ja juhendajate täiendkoolituse korraldamine pärimuskultuuri ja murdekeele alal;
- pärimuslike ja hääbuvate oskuste edasiandmine inimeselt-inimesele;
- erinevate pärimuskultuuri tutvustavate materjalide tõlkimine võõrkeeltesse.

Oodatavad tulemused:

- kultuuripärandiga seotud traditsioonid on elujõulised ja on saanud igapäevaelu koostisosaks;
- toimuvad mitmesugused pärimuskultuuriga seotud kursused, seminarid ümarlauad, õppepäevad ja –reisid ning laagrid erinevatele vanusegruppidele;
- valminud on vajalikud õppevahendid: Virumaa eri piirkondade murdepalade või koduloolised lugemikud, töövihikud, Virumaal kõneldud murdekeelte seletav sõnastik, õpetaja abimaterjalid;
- suureneb murdekeeles kõnelejate arv kodudes ja avalikus elus;
- toimub õpetajate ja juhendajate täiendkoolitus;
- elavneb kogukonna pärimusalane tegevus ning toimivad kogukonna elu koordineerivad ühendused;
- seltside ja neis osalejate arv on suurenenud;
- koordineeritud tegevuse kaudu on tugevnenud piirkondlik identiteet ja suurenenud ühtekuuluvustunne, toimuvad ühiselt organiseeritud pärimuskultuuri sündmused.

3.3 Pärimuspõhine uuslooming

Pärimuspõhine uuslooming on pärimuse loov rakendamine, traditsiooni ning uuenduslikkuse ühtsus. See on kaasaja tingimustes pärimuskultuuri mõtestamine, mis hõlmab väga erinevad kultuurinähtusi, -protsesse ja tegevusi. Valdkonna toetamise eesmärgiks on mitmekesisendada kultuurielu, tihendades seoseid

pärimuskultuuri ning kaasaja kultuuri vahel, hõlmates nii pärimuskultuuri nüüdisaegset tõlgendamist kui ka pärimuspõhist autoriloomingut.

Toetatavad tegevused:

- pärimusel põhinevate kirjandusteoste väljaandmine;
- pärimusel põhineva heliloomingu väljaandmine;
- pärimusel põhinevate kunstiteoste loomine ja esitlemine;
- pärimusel põhinevate tantsu-, draama- ja muusikalavastuste loomine;
- pärimusel põhinevate audiovisuaalsete teoste väljaandmine;
- põlisel käsitööl põhinevate esemete loomine.

Oodatavad tulemused:

- toimuvad kunstinäitused, tantsu-, muusika- ja teatriprojektid;
- ilmuvad kirjandusteosed ja audiovisuaalsed väljaanded;
- luuakse põlisel käsitööl põhinevaid uusi esemeid.

4 Programmi rahastamine ja juhtimine

4.1 Rahastamine

Programmi rahastatakse riigieelarvest Kultuuriministeeriumi kaudu ning rakendatakse aastatel 2011–2014.

4.2 Juhtimine ja kontroll

Programmi koordineerimise ja täitmise eest vastutab Rahvakultuuri Keskus, kes hindab programmiperioodi lõpus programmi tulemuslikkust vastavalt dokumendis toodud mõõdetavatele tulemustele ja annab vajadusel kultuuriministrile aru programmis esitatud eesmärkide saavutamisest ning edastab vajadusel nõukogu ettepanekuid programmi täiendamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Programmi elluviimist koordineerib Rahvakultuuri Keskuse direktori käskkirjaga moodustatud programmi nõukogu, kuhu kuuluvad esindajad erinevatest institutsioonidest. Programmi nõukogu koosseisu peavad kuuluma Kultuuriministeeriumi esindajad.

Programmi nõukogu ülesanded:

- Rahvakultuuri Keskuse välja kuulutatud avaliku konkursi raames esitatud projektitaotluste hindamine;
- vajadusel programmi eelarve orienteeruva valdkondadevahelise jaotuse kinnitamine;
- projektide rahastamise ettepanekute tegemine Rahvakultuuri Keskuse direktorile programmi eelarve raames;
- vajadusel projektide algatamine ning neile täitjate leidmine;
- programmiperioodi lõppedes aruande kinnitamine.

Programmi nõukogu võib vajadusel kaasata ekspertidena teadlasi ja pärimuskultuuris osalejaid, kes nõustavad nõukogu sisulistes küsimustes.

Programmi nõukogul on protokollilise otsuse (kaasaarvatud e-hääletus) alusel erandkorras õigus võtta vastu taotlusi konkursiväliselt.

4.3 Rakendamine

Programmi igapäevast tööd korraldab Rahvakultuuri Keskus. Programmi eesmärkidega seotud projektide saamiseks kuulutab Rahvakultuuri Keskus üks kord aastas välja avaliku konkursi.

Toetuse taotlejate sihtgrupiks on:

- riigiasutused;
- kohalikud omavalitsused ja nende allasutused;
- äri- ja mittetulundusühingud;
- avalik-õiguslikud juriidilised isikud;
- sihtasutused;
- füüsilisest isikust ettevõtjad

tingimusel, et nende projekt on suunatud Virumaa eri piirkondade omapära, kultuuritraditsioonide, tavade ja kommete, käsitööoskuste ning ka keelelise eripära väärtustamisele ja on kasutatav avalikes huvides.

Taotlus tuleb esitada Rahvakultuuri Keskuse kinnitatud taotlusvormil. Taotlusvorm koos kohustuslike lisadokumentidega peab olema esitatud ettenähtud tähtpäevaks Rahvakultuuri Keskusele.

Programmi nõukogu hindab esitatud taotlusi ning teeb Rahvakultuuri Keskuse direktorile projektide rahastamise ettepanekud programmi eelarve raames. Toetuse eraldamise lõppsumma kinnitatakse Rahvakultuuri Keskuse direktori käskkirjaga. Peale toetuse eraldamise otsust sõlmitakse toetuse saaja ja Rahvakultuuri Keskuse vahel toetusleping, kus määratletakse toetuse ülekandmise ja kasutamise aeg ning muud tingimused.

Toetuse saaja on vastutav projekti elluviimise eest vastavalt toetuslepingus ja selle lisades sätestatud tingimustele. Projekti teostamise aruanne tuleb esitada Rahvakultuuri Keskuse kinnitatud vastaval vormil. Rahvakultuuri Keskus kontrollib järjepidevalt toetuse sihipärast kasutamist.

Kulud, mille hüvitamist saab taotleda:

kulud, mis on vajalikud otseselt projekti elluviimiseks, sh:

- töövahendite, materjalide, pillide jms soetamine;
- laste- ja noortelaagrite, ning -kursuste ja teaduslike välitööde toitlustuskulud;
- transpordikulud;
- auhinnad;
- projekti halduskulud võivad moodustada maksimaalselt 7% projekti kogumaksumusest (sellest on lubatud katta taotleja kommunaal-, side-, transpordikulu, kulutused bürootarvetele ja projektijuhtimisega seotud töötasud);
- käibemaks juhul, kui taotleja ei ole käibemaksukohuslane;
- töötasu + sotsiaalmaks, tulumaks, töötuskindlustusmaks, pensionikindlustus;
- EL struktuurifondidest finantseeritavate projektide omaosaluse kandmine.

Kulud peavad kajastuma toetuse saaja maksedokumentides ja raamatupidamises ning olema identifitseeritavad ja kontrollitavad.

Kulud, mille hüvitamist ei saa taotleda:

- toitlustuskulud, v.a laste- ja noortelaagrite ning -kursuste ja teaduslike välitööde puhul;
- organisatsioonide liikmemaksud;
- esinduskulud ja kingitused;
- erisoodustusmaks;
- maamaks;
- trahvid, kohtukulud, viivised;
- käibemaks juhul, kui taotleja on käibemaksukohuslane;
- muud projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud ja ebaolulised kulud.